

PROVINCIALE DRENTSCHE en ASSER COURANT

ZATERDAG 1 MEI 1886

In het Veen.

De werkzaamheden in de veenderij zijn overal in vollen gang. Wie 's avonds wat heel laat van eene visite huiswaarts keert en dan nog een tamelijk eind heeft af te leggen om zijne woning te bereiken, zal in menig arbeidershuisje, waarin voor weinige oogenblikken nog een volmaakte rust heerschte, leven en beweging ontdekken. Nauwelijks toch heeft de klok het spookuur aangekondigd of menige huismoeder verlaat hare legerstede om licht te ontsteken, een groot vuur van lange turf aan te leggen en de huisgenooten te wekken, die nog in diepen slaap verzonken zijn. De nieuwe dag – want het is inderdaad voor die lieden reeds dag ofschoon het buiten nog duister, dikwijls zeer duister is – de nieuwe dag wordt nu begonnen met het versterken van den inwendigen mensch, d. i. met het naar binnen werken van een of meer stevige pannekoeken, die een zwijgend getuigenis zijn, dat het de gebruikers niet aan goeden eetlust ontbreekt.

Trouwens om krachten te verzamelen voor de dagtaak, welke hen wacht, is een stevig ontbijt niet misplaatst; die taak, zij mag met recht een zware, eene afmattende genoemd worden. Aldus toegerust, begeeft het gezin zich op weg naar de veenderij, om daar, vooraf gegaan en gevolgd door anderen, den arbeid te beginnen. Dikwijls is het noodig, dat er een groot vuur aangelegd wordt, opdat dit zijn schijnsel werpe op het terrein, 't welk anders in diepe duisternis zou gehuld zijn. Wie zoo onbewust van de ware toedracht, op eenige afstand die woelende en werkende gestalten rondom hunne vuren kon gadeslaan, zou denken aan eene geestenwereld, of zich verplaatst wanen in een oord, waar Indianen hun kamp hadden opgeslagen.

De veenarbeider werkt met de zijnen maar door, altijd door, tot eindelijk de vriendelijke dagvorstin hem van den oostertrans begroet en tegelijk met de duisternis de koude en kille nachtlucht verdrijft. Zijne taak wordt nu wat genoegelijker, hij kan het oog rondom zich slaan, de scherpe noordenwind hindert hem minderen en hij kan ook zijne burenen zien zwoegen, ofschoon hij er zich nauwelijks den tijd toe gunt. Immers het einde van zijn dagwerk ligt nog ver, er resten hem nog verscheidene uren voor hij kan zeggen: het is volbracht. En toch *moet* de taak, welke hij voor dien dag vrijwillig op zich heeft genomen, af, onverbiddelijk af, vóór de klok 2 uur in den middag aangeeft. Daartegen moet gewerkt en gesloofd worden, want gewoonte en naijver verbieden hem, na dien tijd nog aan zijn "pand" bezig te zijn. Zij drijven hem des morgens voor dag en dauw uit zijne woning, zij zetten hem aan alle krachten bij den arbeid in te spannen, om een deel van den nacht werkende, een groot deel van den dag in rust door te brengen.

Betreurenswaardige toestand voorzeker!

Waarom niet als andere werklieden den dag met de opkomst der zon of iets later beginnen?

Waarom reeds om 2 uur 's middags gedaan, wanneer vele handwerklieden nog uren moeten staan?

Kon het van invloed zijn op de verdiensten, men zou er nog vrede mee kunnen hebben, maar nu wordt het lichaam afgebeeld, en de overigens moeilijke arbeid nog zwaarder.

Geschiedde het turfgraven in de warme zomerdagen, er zou althans eenige grond zijn voor het nachtwerken, maar onze voorjaren zijn met hunne heerschende noorden- en oostenwinden niet zoo warm, dat ze het den arbeider over dag te benauwd zullen maken.

Zal er spoedig in het belang van den veenarbeider zelven eene bepaling gemaakt worden van den volgende inhoud:

"Het is aan ieder veenarbeider verboden 's morgens vóór zonsopgang met het werk in de veenderij te beginnen?"

(Turf- en Steen-Industrie)

Heden overleed zacht en kalm mijn geliefde echtgenoot ANNECHIEN HOOGEVEEN, in den ouderdom van 73 jaar en 6 maanden.

Smilde, 29 April 1886.

J. WOLTMAN.

DE ONDERGETEEKENDE

KOOP BOER

maakt bekend, dat hij met **1 Mei** vaart van **Dieverbrug** op **Beilen** om de *veertien dagen*, en alle Woensdagen naar **Assen**. Vertrek van **Dieverbrug** om 5 uur 15 minuten.

Veenesluis, 29 April '86.

KOOP BOER.